

Čerň na rajčiakoch

Mikroskopická huba *Fulvia fulva* je pôvodcom černe na rajčiakoch. Taxonomicky huba patrí do triedy *Dothideomycetes*, radu *Mycosphaerellales*, čeľade *Mycosphaerellaceae* a rodu *Fulvia*. Do Európy sa huba dostala z Južnej Ameriky. Na našom území sa vyskytuje predovšetkým na rajčiakoch, ktoré sú pestované v skleníkoch.

Patogén najskôr napadá najspodnejšie listy. Ďalej postupuje smerom hore. Prvými príznakmi sú svetlé chlorotické škvrny (5 až 10 mm veľké) s neurčitými okrajmi na vrchnej ploche listu. Na spodnej strane napadnutých listov vzniká čiernoolivová pleseň. Infikované listy sa zmenšujú a odumierajú. Môže dôjsť k defoliácii listov. Podobné príznaky sa môžu objaviť aj na stonke, stopkách a kvetoch. Rastliny rajčín majú zníženú úrodu a ich plody dozrievajú pomalšie. Na plodoch sa tvoria čierne nekrotické škvrny. Infekcie prebiehajú pri vysokej vlhkosti (viac ako 80 %) a teplote medzi 10°C a 27°C (optimálna teplota je 22°C). Infekcie vznikajú v noci, keďže svetlo má na klíčenie konídií brzdiaci účinok. Patogén prežíva vo forme konídií na infikovaných rastlinách, na zvyškoch rastlín, prípadne na drevenom materiáli umiestnenom v skleníku. Môže dôjsť ku kontaminácii semien. Straty na úrode sú spôsobené znížením asimilačnej plochy a môžu dosiahnuť až 40 %.

V rámci ochranných opatrení by sme odporučili prevzdušňovať skleníky, používať zdravé alebo ošetrené osivo. Dôležitá je aj dezinfekcia drevených častí skleníka. Úprava vlhkostných podmienok v skleníku slúži na to, aby sa zabránilo zrážaniu kvapiek vody na listoch. Pri zálievke je nevyhnutné nevlhčiť listy a odstrániť napadnuté zvyšky rastlín. Rezistentné odrody majú dobré výsledky, nakoľko výrazne znížili výskyt tohto patogénu v mnohých krajinách.

Na chemickú ochranu rajčiakov v skleníkoch sú autorizované v SR štyri fungicídy, pričom všetky sú určené pre profesionálneho používateľa. Askon je dvojjložkový prípravok s účinnými látkami azoxystrobin a difenoconazol. Odporúčaná dávka vody je 500 až 1500 l/ha. Aplikovať by sa mal maximálne 3-krát počas vegetačného obdobia. Interval medzi aplikáciami je minimálne 7 dní. Aplikuje sa preventívne pred napadnutím rastlín rajčiakov. Ošetrovanie sa vykonáva v čase optimálnych podmienok pre šírenie infekcie patogénu (na začiatku výskytu) od rastovej fázy začiatku tvorby bočných výhonov až do fázy, keď 70 % plodov vykazuje charakteristickú farbu plnej zrelosti (BBCH 20 – 87). Chemické prípravky Zato 50 WG, Magnicur Core a Triflo 500 majú spoločnú účinnú látku trifloxystrobin aj pokyny na aplikáciu. Dávka vody je 200 až 1500 l/ha. Maximálny počet aplikácií by mal byť 1 až 3-krát počas vegetačnej sezóny. Interval medzi aplikáciami je 7 až 14 dní. Rastliny rajčiaka sa ošetrojú v rastovej fáze BBCH 21 (prvý primárny bočný vrcholový výhonok, keď je viditeľný) až BBCH 89 (plná zrelosť, čiže plody majú typickú zrelú farbu). Pri použití chemických prípravkov je veľmi dôležité dodržať všetky pokyny pre aplikáciu uvedené na etikete konkrétneho prípravku!

Ing. Maroš Lučaj

ÚKSÚP – OOR

23.12.2024